

นิธิตล บุณณพิมพ์ 2552: การวิเคราะห์ความสามารถในการดำรงอยู่ของประชากรละมั่งชนิดย่อยพม่า (*Cervus eldii thamin* (Thomas, 1918)) ที่ปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ชีวภาพป่าไม้) สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพป่าไม้ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองลาภ สุขมาสรวง, วท.ค. 101 หน้า

การวิเคราะห์ความสามารถในการดำรงอยู่ของประชากรละมั่งที่ปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ ดำเนินการโดยวิเคราะห์ประชากรในระยะเวลา 10 และ 50 ปี นิยามของการสูญพันธุ์คือการคงเหลือละมั่งอยู่เพศใดเพศหนึ่ง ข้อมูลของละมั่งที่นำเข้าวิเคราะห์ใช้ข้อมูล 2 ส่วนหลัก ส่วนแรกรวบรวมข้อมูลจากละมั่งในกรงเลี้ยง พบว่ารูปแบบการผสมพันธุ์เป็นแบบ Polygynous อายุเพศเมียที่เริ่มให้ลูกได้เท่ากับ 2 ปี อายุเพศผู้ที่ให้ลูกได้เท่ากับ 1 ปี อายุมากที่สุดที่สามารถผสมพันธุ์ได้เท่ากับ 10 ปี โอกาสในการเกิดแล้วได้ลูกเพศผู้ 48.6 เปอร์เซ็นต์ จำนวนลูกต่อแม่ในแต่ละปีเท่ากับ 1 ตัว โอกาสในการได้ลูกของเพศเมียเต็มวัยเมื่อได้รับการผสมเท่ากับ 95.3 เปอร์เซ็นต์ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.17 ข้อมูลอีกส่วนได้จากการติดตามประชากรละมั่งที่ปล่อยคืนสู่ธรรมชาติระยะเวลา 24 สัปดาห์ จาก ประชากรตั้งต้นเท่ากับ 44 ตัว พบว่าเปอร์เซ็นต์ของละมั่งเพศผู้ในกลุ่มวัยเจริญพันธุ์มีค่าเท่ากับ 51.2 เปอร์เซ็นต์ เปอร์เซ็นต์การตายของละมั่งเพศเมียมีค่าเท่ากับ 82.4 เปอร์เซ็นต์ การตายของละมั่งเพศผู้มีค่าเท่ากับ 86.7 เปอร์เซ็นต์ ละมั่งที่ปล่อยพบว่าส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่อของเสือควา หมาใน และเสือโคร่งตามลำดับ ละมั่งที่ปล่อยสามารถอาศัยอยู่ในพื้นที่ได้ดีโดยสังเกตจากการกินได้ การมีสุขภาพที่ดีหลังการปล่อย และมีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น ขนาดพื้นที่ที่ครอบครองของละมั่งที่ปล่อยคืนสู่ธรรมชาติจากการวิเคราะห์โดยรวมมีค่าเท่ากับ 36.2 ตารางกิโลเมตร เพศผู้มีค่าเฉลี่ย 13.4 ตารางกิโลเมตร (SD=12.05) ขณะที่เพศเมียมีค่าเฉลี่ย 11.0 ตารางกิโลเมตร (SD=12.96) ผลจากการประเมินประชากรละมั่งมีแนวโน้มของขนาดประชากรลดลง แม้ว่าทำการเพิ่มจำนวนประชากรมากขึ้นถึง 100 ตัวก็ตาม แต่หากแก้ไขให้เปอร์เซ็นต์การตายไม่มากเกินไป 40 เปอร์เซ็นต์ ประชากรละมั่งสามารถเพิ่มขึ้นได้ และมีการคงอยู่อย่างยั่งยืน การวิเคราะห์ถึงอัตราส่วนระหว่างเพศผู้และเพศเมียที่เหมาะสม คือ 1:3 และ 1:4